

■■■■ COMMENTAAR

Kan dit zomaar?

Jaar na jaar moeten inwoners van Wijckel en Oudemirdum aanzien hoe lelietelers hun omgeving volpompen met pesticiden. Steeds opnieuw roepen ze de overheid op om de teelt te keren. Die reageert telkens krachteloos. De burgers krijgen nu alsnog steun, want de rechtbank Noord-Nederland wist wél hoe dit varkentje te wassen.

De rechtbank deed onlangs uitspraak in een zaak die draait om een lelieteler in Drenthe. Dicht bij het beschermde natuurgebied Holtingerveld wilde hij zijn teeltareaal uitbreiden. Hij zou draineren, beregenen, grondwater onttrekken en landbouwgif gebruiken. Kan dit allemaal zomaar zonder natuurvergunning?, vroeg de lokale afdeling van Milieudefensie aan de rechtbank Noord-Nederland.

Neen, luidde het oordeel. De provincie Drenthe had een natuurvergunning moeten eisen.

Uitspraak lelieteelt spectaculair met grote gevolgen

Immers, de teler begon dertig jaar geleden met 1 hectare lelies en nu heeft hij er 100. Dan is er geen sprake meer van een en hetzelfde project waarvoor geen nieuwe toestemmingsprocedure nodig is.

Vriend en vijand zijn het erover eens dat de uitspraak spectaculair is en grote gevolgen kan hebben. Tot nu toe konden telers nabij een Natura2000-gebied zonder vergunning van teelt wisselen, zolang ze maar chemicaliën gebruikten die in Nederland zijn toegestaan, dus middelen die goedgekeurd zijn door het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen.

Aan die praktijk komt nu een einde. Wie overstapt op een andere teelt en daarbij toegestaan landbouwgif wil gebrui-

ken, moet de mogelijke gevolgen voor de nabije natuur laten toetsen door de provincie. Duur, tijdrovend en ingewikkeld.

Het zal verontruste Gaasterlanders als muziek in de oren klinken. Ze hoeven alleen nog maar naar de rechter. In één klap zijn ze verlost van energievretende politieke trajecten die tot niks leiden. Ze spraken in, schreven brieven, vroegen om spuitvrije zones, gingen het gesprek aan met de boeren, niks verlost hen van de wolken waarvan ze logischerwijs niet kunnen aannemen dat die gezond zijn. Steeds weer bleken streekgenoten bereid percelen te verhuren aan lelietelers en keek de overheid gelaten toe hoe de stapeling van pesticiden nabij het IJsselmeer (Natura2000) doorzette.

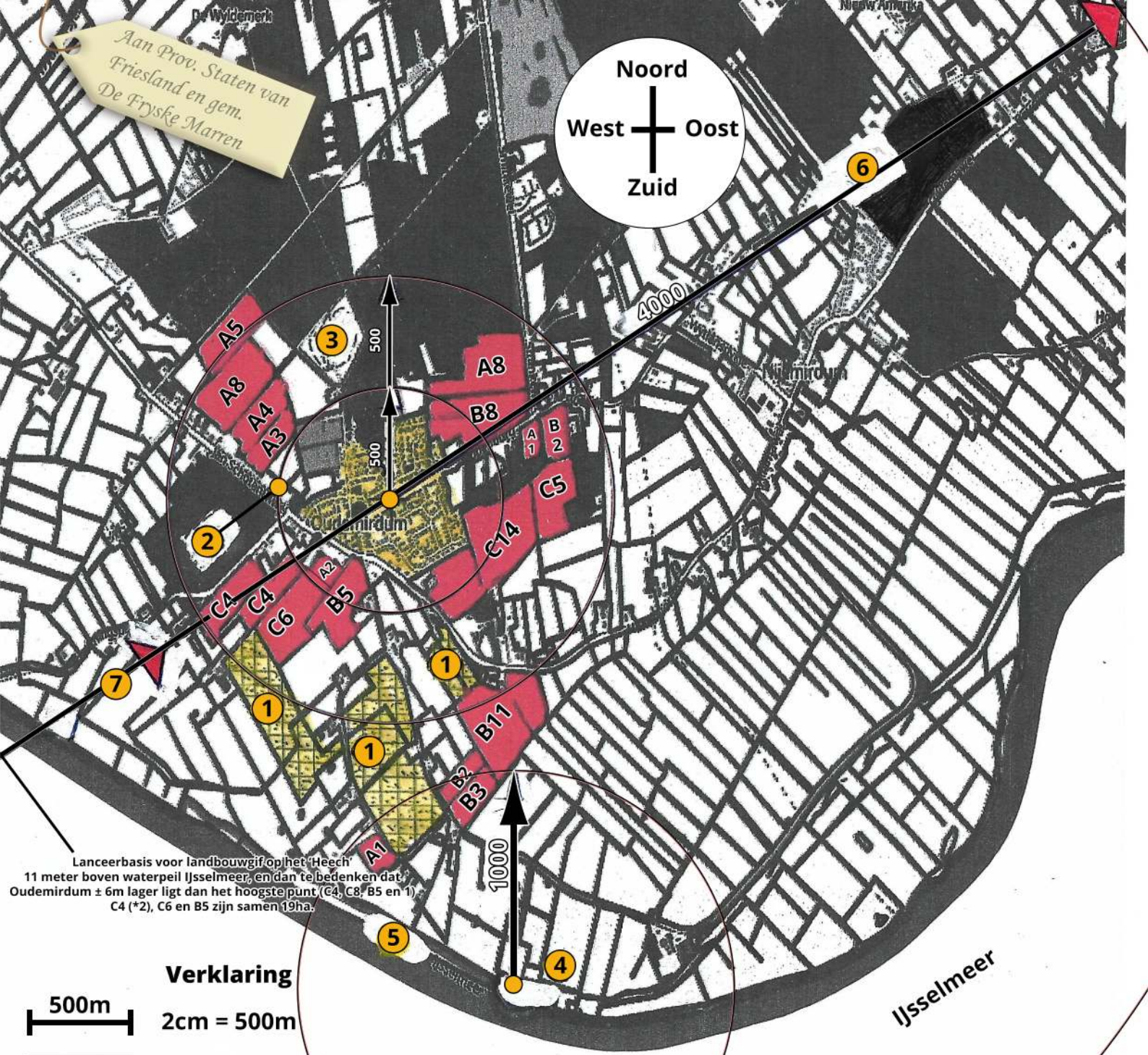
Lelies. Chemiebedrijven zijn er dol op. Het gewas werkt als een magneet op luizen, aaltjes en schimmels die borg staan voor allerlei ellende: groeiremming, verwelkingsziekte, lakschurft, zuigschade, vervroegde afsterving, virusoverdracht, wegval. Maar: spuit dik 120 kilogram werkzame stof per hectare en alle problemen verdwijnen als sneeuw voor de zon.

Voor ondernemers is de uitspraak een nare. Van een overheid moet je op aankunnen. Een overheid die keer op keer teruggefloten wordt (zie stikstof, klimaat en zeer recent windmolens), is gekmakend. In dit geval bestaat er ook nog het risico dat teeltwissels van jaren geleden alsnog succesvol aangevochten kunnen worden.

Tegelijkertijd mogen ook lelietelers zich afvragen hoe eerlijk ze bezig zijn als ze de lusten (geld) opstrijken en de lasten (milieubederf) over de schutting gooien. Dat is natuurlijk geen houdbaar maatschappelijk model.

IRENE OVERDUIN
commentaar@lc.nl

Aan Prov. Staten van Friesland en gem. De Fryske Marren

Lanceerbasis voor landbouwgif op het 'Heech' 11 meter boven waterpeil IJsselmeer, en dan te bedenken dat Oudemirdum ± 6m lager ligt dan het hoogste punt (C4, C8, B5 en 1) C4 (*2), C6 en B5 zijn samen 19ha.

500m

Verklaring

2cm = 500m

Bos/water (IJsselmeer Natura2000 gebied)

A8 Akkerbouw 2020

A* - Maïs (dient voor wisselteelt, cijfer is aantal ha)
B* - Aardappels
C* - Lelies

Totaal 96ha

Nu (in 2020) grasland, in 2017 en 2018 lelies/aardappels

Uit kern Oudemirdum gemeten:

1e ring (500m): zie rapport RIVM Onderzoek Blootstelling Omwonenden (OBO).

2e ring (1000m): zie voor bewijs klacht op 2 april 2018 en het antwoord van de NVWA d.d. 30-4-2018 op de Gifbende-site onder Klachten 2018.

3e ring (4000m): zie rapport Onderzoek 2018 van Meten = Weten.

Basisschool afstand tot akkerland ± 200m

Camping de Waps

Recreatieterrein "De Hege Gerzen", annex attractiepark

Natura 2000 gebied (IJsselmeer)

Ring 2 en 3 vormen een bedreiging voor "De Hege Gerzen"

"Lanceerbasis" voor landbouwgif op het 'Heech'